

1. ΤΑ ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .09/01/2021 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .09/01/2021

Σελίδα: 4

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΤΑ ΝΕΑ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

«ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΟ 2021»

ΤΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 9 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ

Τα κρίσιμα ζητήματα για την Τουρκία

Η Τουρκία εισέρχεται στο 2021 αντιμετωπίζοντας πολλές ασάφειες. Από τη μια είναι ενισχυμένη από επιτυχίες σε περιφερειακές συγκρούσεις στις οποίες ενεπλάκη. Από την άλλη αντιμετωπίζει αυξανόμενα οικονομικά προβλήματα, τα οποία υπήρχαν ήδη και προ της πανδημίας COVID-19. Η διαχείριση των συνεπειών της πανδημίας θα αποτελέσει τη βασική έγνοια της κυβέρνησης Ερντογάν. Μια επιλογή κρίσιμων ζητημάτων για το νέο έτος ακολουθούν:

ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΡΝΤΟΓΑΝ ΜΕ ΤΟ ΜΗΡ. Η απόφαση του προέδρου Ερντογάν να συμπίξει συμμαχία με το ΜΗΡ το 2015 είχε ιστορικές συνέπειες για την εσωτερική και εξωτερική πολιτική της Τουρκίας. Η επιρροή του ΜΗΡ στις επilogές και το στυλ της κυβέρνησης Ερντογάν υπήρξε καιρία και περιόρισε την ηγεμονική παρουσία του κ. Ερντογάν στην τουρκική πολιτική σκηνή, ιδιαίτερος μετά την αποχώρηση του γαμπρού του Μπεράτ Αλμπαϊράκ. Πολλοί θα ανέμεναν μια προσπάθεια αποκατάστασης της απολύτου εξουσίας του Ερντογάν εντός του 2021. Η κατάσταση της υγείας του ηγέτη του ΜΗΡ Ντεβλέτ Μπαχσελί θα μπορούσε να οδηγήσει σε κρίση διαδοχής εντός του ΜΗΡ, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια αναμόρφωση του χάρτη των τουρκικών πολιτικών κομμάτων.

ΠΡΩΡΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ. Οι πρόωρες εκλογές αποτελούν ένα από τα ισχυρότερα πολιτικά εργαλεία στα χέρια κάθε κυβέρνησης. Δεδομένων των αυξανόμενων εσωτερικών και εξωτερικών προβλημάτων και του ότι κανένα από τα κόμματα της αντιπολίτευσης δεν έχει μέχρι στιγμής πετύχει να προσελκύσει τους αναποφασιστους ψηφοφόρους, ο πρόεδρος της Τουρκίας θα μπορούσε να προσφύγει σε πρόωρες προεδρικές και βουλευτικές εκλογές, προσπαθώντας να εκμεταλλευθεί για άλλη μια φορά το προσωπικό του χάρισμα και δημοφιλία. Η κρίση στις σχέσεις με τις Ηνωμένες Πολιτείες ή/και την Ευρωπαϊκή Ένωση θα μπορούσε να λειτουργήσει ως πρόφαση για μια τέτοια κίνηση.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ. Ενώ η φράση «η τουρκική οικονομία σε κρίση» δεν έχει λείψει από τα πρωτοεπίδια εντύπων και ηλεκτρονικών μέσων ενημέρωσης κατά τα τελευταία χρόνια, η ικανότητα της τουρκικής κυβέρνησης να διαχειρίζεται την κατάσταση αποδείχθηκε αξιοσημείωτη. Ωστόσο, τα περιθώρια ελιγμών πιθανόν να περιορισθούν σύντομα. Η παραίτηση του Μπεράτ Αλμπαϊράκ ανέδειξε μια διογκούμενη κρίση διακυβέρνησης συνδεδεμένη με το προσφάτως υιοθετηθέν προεδρικό σύστημα και ένα εντόνως προσωποπαγές σύστημα διακυβέρνησης. Η ικανότητα της τουρκικής κυβέρνησης να προσφύγει σε μη συμβατικές μεθόδους, για να αντιμετωπίσει το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών και να υπερασπισθεί την ισοτιμία της τουρκικής λίρας, θα δοκιμασθούν εκ νέου το 2021. Η προσφυγή στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), μια επιλογή την οποία ο πρόεδρος της

Τουρκίας έχει επανειλημμένως απορρίψει, καθώς η επιτυχής ολοκλήρωση του προγράμματος του ΔΝΤ και η αποπληρωμή του τουρκικού χρέους προς το ΔΝΤ υπήρξαν επιτυχίες μείζονος συμβολισμού των πρώτων ετών της κυβέρνησής του, ίσως αποβεί αναπόφευκτη.

Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΧΑΛΙΦΑΤΟΥ. Η μετατροπή του μουσείου της Αγίας Σοφίας σε τέμενος υπήρξε μια από τις πλέον αμφιλεγόμενες αποφάσεις της τουρκικής κυβέρνησης η οποία και την εξέθεσε σε αυστηρή διεθνή κριτική, αλλά ενθουσίασε το ισλαμιστικό και εθνικιστικό τμήμα της εκλογικής πελατείας του προέδρου Ερντογάν. Εν όψει των αυξανόμενων εσωτερικών και διεθνών προβλημάτων, η προσφυγή σε κινήσεις υψηλού θρησκευτικού συμβολισμού θα μπορούσε να θεωρηθεί ως επιτυχής κίνηση τακτικής. Μετά την κατάργηση του Σουλτανάτου και την ανακήρυξη της Δημοκρατίας της Τουρκίας την 29η Οκτωβρίου 1923, το Χαλιφάτο καταργήθηκε διά νόμου την 3η Μαρτίου 1924. Η κατάργηση του νόμου αυτού θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ανασύσταση του Χαλιφάτου, μια κίνηση που θα μπορούσε να συσπειρώσει τους τούρκους ισλαμιστές και εθνικιστές, και πιθανόν διεθνή συμπαράσταση από τη φίλα διακείμενη στην τουρκική κυβέρνηση Ισλαμική Αδελφότητα. Η πανίσχυρη Διεύθυνση Θρησκευτικών Υποθέσεων, με τον εδραιωμένο της μηχανισμό εντός Τουρκίας και ένα ισχυρό δίκτυο διεθνών δεσμών και επιχειρήσεων, θα μπορούσε να λειτουργήσει ως το θεσμικό υπόβαθρο ενός τέτοιου εγχειρήματος.

ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΙΣ ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ. Ο επαναπροσδιορισμός των σχέσεων της Τουρκίας με τις Ηνωμένες Πολιτείες θα αποτελέσει αναπόφευκτη προτεραιότητα της κυβέρνησης Ερντογάν, ιδιαίτερος λόγω της επιρροής που έχουν οι σχέσεις αυτές στις προοπτικές της τουρκικής οικονομίας. Η αποχώρηση του προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών Ντόναλντ Τραμπ και η ανάληψη καθηκόντων από την κυβέρνηση Μπάιντεν μπορεί να προκαλέσουν προβλήματα στην Τουρκία για μια σειρά ζητημάτων όπως η εφαρμογή των κυρώσεων CAATSA, η δική εναντίον της τουρκικής τράπεζας Halkbank και η θέση της Τουρκίας εντός του ΝΑΤΟ, δεδομένων και των συστηματικών ανοιγμάτων της Τουρκίας προς την Κίνα και τη Ρωσία και της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου εντός Τουρκίας. Ενώ η αντιαμερικανική ρητορεία της κυβέρνησης Ερντογάν μπορεί να ενταθεί λόγω εσωτερικών υπολογισμών, η εγκαθίδρυση μιας σχέσης συνεργασίας με την κυβέρνηση Μπάιντεν αποτελεί ζωτική προτεραιότητα για την Τουρκία. Οι προοπτικές, ωστόσο, δεν είναι ευαίσιμες απόψεις μιας ριζικής αναθεώρησης των σχέσεων της Τουρκίας με τη Ρωσία.

Ο Ιωάννης Ν. Γρηγοριάδης είναι αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Μπιλκένι και επικεφαλής του Προγράμματος Τουρκίας του ΕΙΔΙΑΜΕΠ.